

Els partidaris de la llei seca demanen 40 milions de dolars, per convèncer la gent de no beure.

Els anglesos a l'Índia

Fa una setmana que els diaris d'arreu del món han anat plens de comunicats arribats de l'Índia i de Anglaterra que ens anunciaven totes les incidències a què ha donat lloc el Congrés Nacionalista Indi celebrat a Lahore. De mica en mica aquests telegrames han estat menys nombrosos i l'actualitat mundial ha passat a altres qüestions. Només quedarà de tota aquesta rauxa de notícies la demostració que l'Índia vol espolsar-se la denominació anglesa. Però, quan aquest anhel serà una realitat?

L'Índia, des de l'arribada de Vasco de Gama a les seves costes ha estat cobejada com a colònia, per portuguesos, holandesos, i anglesos. La presa ha estat pels últims.

A l'any 1613 uns comerciants —navegants anglesos s'establien a Bombai. Dinou anys més tard, uns altres comerciants—navegants anglesos s'instal·laven a Calcuta i Madras.

En aquell temps el més gran i profitós negoci era el comerç de l'especieria: canyella, clavells i pebre. Els holandesos tenien llavors el monopoli de l'especieria de l'Índia, i degut a un augment d'un cent per cent que feren en el preu de aquelles substàncies, fou creada a Anglaterra la Companyia de l'Est de l'Índia, el fi de la qual era de combatre el monopoli holandès.

Aquesta Companyia fou la que preparà la possessió de l'Índia pel govern anglès, fet que ocorregué a l'any 1877 en què Anglaterra prengué, oficialment, el governament de l'Índia. En aquest any de 1877 la reina Victòria fou coronada emperadriu de l'Índia.

Sembla un conte de fades el fet que permeté a la Companyia establir-se a l'Índia.

A l'any 1651 era al trono dels Moguls a Delhi, el Shah Jehah, el qual tenia una filla malalta i que els metges de la Cort no podien guarir. Arribà un vaixell anglès que portava a bord un jove metge.

Se li demanà que es traslladés a Delhi per veure si podia guarir la princesa. Hi anà i sortosament la guarí. El Shah li digué que demanés el que volgués, que se li otorgaria. I quan tothom esperava que demanaria la princesa per muller, ell demanà que fos donat permís a la Companyia perquè pogués establir-se a qualsevol lloc dels dominis del Shah. Des de llavors, es multiplicaren les factories angleses en les grans ciutats, ultra les de Madras, Calcuta i Bombai.

Els que aleshores eren al torn d'expòrtar l'Índia eren els francesos els quals, gelosos del poder que els anglesos anaven prenent, els declararen la guerra. Es de notar que aquesta guerra era entre comerciants anglesos i francesos, sense que, oficialment, cap dels respectius governs hi prengué part.

Aquesta guerra, durant molts anys no fou altra cosa que una sèrie

ininterrompuda de baralles i disputes, més que combats.

Tanmateix les Companyies franceses i angleses, arribaren poc a poc a posseir exèrcits professionals i aleshores ja fou una guerra «com cal».

A l'any 1748 els anglesos foren derrotats a Pondicherry.

Després d'aquesta batalla, els francesos eren amos del Sur de l'Índia. Governaven des del cap Comorin, gairebé fins a Calcuta i Bombai.

I mentrestant, cada Shah es mirava impassible aquesta lluita, sense preocupar-lo si el seu territori estava sota la protecció dels francesos o dels anglesos. El que els interessava, era d'ésser protegits. La resta no valia la pena d'amoïnars-hi.

Els anglesos es rescabalaren a la batalla d'Arcot. Aquesta victòria els posà en igualtat d'influència que els francesos.

Després d'aquesta batalla els indis ja s'interessaren per la sort de la seva terra. Però fou per prendre el partit dels francesos o el dels anglesos. Ajudaren a amordaçar-se.

L'any 1757 els francesos foren completament derrotats a Plassey.

Es de notar que a l'exèrcit anglès non-és hi havia mil anglesos entre tres mil homes que eren.

Des d'aquesta data fins a 1877, l'Índia fou governada per la Companyia de l'Est de l'Índia.

I ara preguntem: quan arribarà l'hora que des de l'Himalaia al cap Comorin i des de Bombai a Calcuta, l'Índia serà governada pels indis.

A. INVERS

"Igualada i les Batailles del Bruch"

és el títol d'un nou llibre de Ll. Soler i Terol que es publicarà aviat

Es troba pròxim a publicar-se un altre llibre sobre la història del Bruch, obra del competent historiador manresà senyor Lluís Soler i Terol.

Aquest volum que ve a ésser una continuació del publicat per la revista «Ciutat» mesos endarrera, és tot ell una demostració documental d'alguns importantíssims errors donats com a fets certs en la història dels fets d'armes de 1808.

El volum que constarà d'unes 120 pàgines, és editat a la Impremta de Sant Josep.

La seva publicació ha despertat interès.

Aquest número ha passat per la prèvia censura governativa

LA CIUTAT I EL MUNICIPI

Lloc d'esplai pels infants

La nostra ciutat es troba mancada de jardins i parcs, on els infants els fos fàcil i cèntric d'anar-hi a passar unes hores d'esplai. Cosa aquesta que avui ja és considerada de caràcter necessari a totes les ciutats modernes.

Ja sabem que no és possible en un moment construir grans parcs i grans jardins per a la mainada. Això ha d'obeir a un pla llargament meditat, del qual un altre dia parlarem. Però entretant creiem que, aprofitant la avinentesa de les obres de reforma del Passeig, es podria omplir en part aquest buit. La plaça del Grup Escolar—lloc cèntric, airejat i amb bon sol—seria un punt de reunió ideal per als nostres petits. Majorment instal·lant-hi, com fóra del cas, bancs, biblioteca i guardia de joguines per ús exclusiu dels infants, igual com s'ha fet a Madrid, Barcelona i altres ciutats.

Amb el préstec de llibres infantils i joguines, serien molts els petits que es reunarien en aquest lloc d'esplai amb jocs prudents, apartant-los així dels perills i llocs de la ciutat que mantenen vegades escullen pel llur camp d'acció sense donar-se compte que s'exposen al perill cada dia creixent pel trànsit i la circulació.

Les activitats del Dr. Gomis

Es proposa fundar un diari a Sabadell

Llegim en una correspondència de «La Veu de Catalunya»:

«Ha estat a Sabadell mossèn Gomis, catedràtic de l'Institut de Reus, director del diari «Pàtria» de Manresa i propietari d'un periòdic d'Igualada, amb l'objecte de fundar un nou diari de nit. Aquest nou diari serà redactat en castellà i català. L'esperit d'aquest nou diari serà el mateix de totes les altres publicacions de mossèn Gomis»

Segons les nostres notícies ja publicades per la premsa, el periòdic d'Igualada a què fa referència «La Veu»—«Gasetta Comarcal»—ja no surt.

De l'exposició

Basiana a can Dalmau

«La Veu de Catalunya» publica una fotografia, reproducció del «Paísatge de Gallifa», una de les més exquisides teles d'en Basiana que forma part de l'exposició d'aquest pintor manresà a les Galeries Dalmau de Barcelona.

Un pantà a la vall de Núria

Fa uns dies que el setmanari «Excursionisme» llençà el crit d'alerta i de protesta. Aquest crit ha estat secundat per altres publicacions, encara que no gaires. Cal fer memòria del fet perquè no passi totalment desapercebut abans la pensada no es converteixi en realitat.

Hom ha pensat a fer un bon embassament de la immensa vall de Núria. Aquella magnífica plana de verdor, al mig de la qual s'alça el Santuari Pirenenc, seria convertit en un pantà. Poc cost i bon rendiment.

La pensada no va aturar-se en propòsit, sinó que es convertí en projecte amb tota mena de càlculs i xifres. La «Confederación Sindical Hidrogràfica del Pirineo Oriental» la té en estudi i la troba viable. Si res no s'hi oposa, no seria pas estrany veure convertida un dia o altre la tan admirada i cantada vall en un llac immens.

Aquells que no han estat a la vall de Núria, diu Pere M. Piera a «L'Avi Munné», no poden comprendre la seva desaparició.

Però aquells que hi han anat per Queralps, o hi han baixat pel Nou Creus o per Finestrelles; aquells que han seguit les serres i les gorges pirenenques i saben que com la vall de Núria no n'hi ha cap més, protestaran indignats d'aquest projecte, es revoltaran contra aquest pressupost atemptat a les nostres belleses naturals.

Un pantà a la vall de Núria! Un

pantà intervingut per la mà de l'home que no tindria ni l'encantament del de Sant Maurici, ni la força llegendària dels de Carançà. Seria com aquells saltants que hom veu despresos de les tuberíes que menen l'aigua a les turbines i a les dinamos, i que us produeixen un efecte tan diferent dels saltants que trobeu per les mateixes gorges de Núria—la Cua del Cavall, la Fontalbes, la Fontnegra...

Algú ha dit que la vall de Núria res no perdria en bellesa si el projecte era realitzat. El Santuari podria ésser reedificat per allí prop, i les aigües del pantà en serien un nou motiu ornamental. Perquè les aigües contribuïssin a la seva bellesa, caldria bastir el Santuari en alguna de les pendents del voltant de la vall, i això fóra senzillament una atzagaiada.

Davant de la força dels números de vuit o deu xifres que ens presentarien els autors del projecte nosaltres potser no trobaríem arguments. Nosaltres només sabem que cal fer els impossibles perquè la vall de Núria no desapareixi. Serà un excés de sentimentalisme, si voleu, però és un convenciment absolut que tenim. Es pel mateix motiu que no volem que ens toquin les Rambles barcelonines, ni el barri gòtic de la Seu. Però per això és necessari un fort moviment d'opinió, perquè els sentimentalismes esparsos davant la «lògica» dels números, pesen molt poc.

CARNET

Actualitat.—El diari «Pàtria» té un bon esplet de col·laboradors, no es pot negar. Els articles no són pas el que menys abunda en les planes del diari independent del carrer del Pedregà. Ara que els articulistes de «Pàtria» deuen ésser gent que viuen molt lluny, perquè tot sovint quan els articles arriben al davant dels seus lectors ja han perdut l'actualitat i el sentit. Quan la primera votació alemanya per demanar el plebiscit contra del Pla Young, les primeres notícies de les agències telegràfiques donaven per fracassats els propòsits nacionalistes, notícies que foren rectificades després en el sentit que la votació havia estat favorable al plebiscit. Vuit dies després d'aquesta rectificació, «Pàtria» publicava un llarg article filosòfic sobre el què representava per la pau europea el fracàs nacionalista.

Ens ve a la memòria aquest cas, entre altres que podríem citar, en llegir l'article que publicava abans d'ahir a primer terme sobre la baixa de la pesseta, el qual pot donar lloc a atribuir a un diari tan independent com «Pàtria» propòsits inconfessables d'esverar el públic amb una altra ensorrada de

la nostra divisa com la de dilluns dimarts de la setmana passada.

Noves publicacions.—L'Associació d'Ex-alumnes dels Germans de les Escoles Cristianes, ha publicat el primer número d'una revista que és a la vegada portaveu del col·legi, intitulada «Moreneta».

Tenim notícies que altres ex-alumnes del mateix col·legi que no són associats, preparen un altra publicació el text de la qual no tindrà cap mica de semblança amb «Moreneta».

EL DIA

DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA

Redacció i Administració:
Cirera, 11 - Telèfon 342

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
A Manresa 2' ptes. el mes
A fora . . . 2'50 » » »
El número correut 10 cèntims

Anuncis comercials, esquelles mortuòries i encaixos, a preus de tarifa.